

De suikerbiet en haar teelttechniek

PVBC - PROGRAMMA VOORLICHTING BIET-CICHOREI, IN HET KADER VAN DE PRAKTIJKCENTRA

Bilan van het bietenjaar 2025

Klimatologisch overzicht van 2025

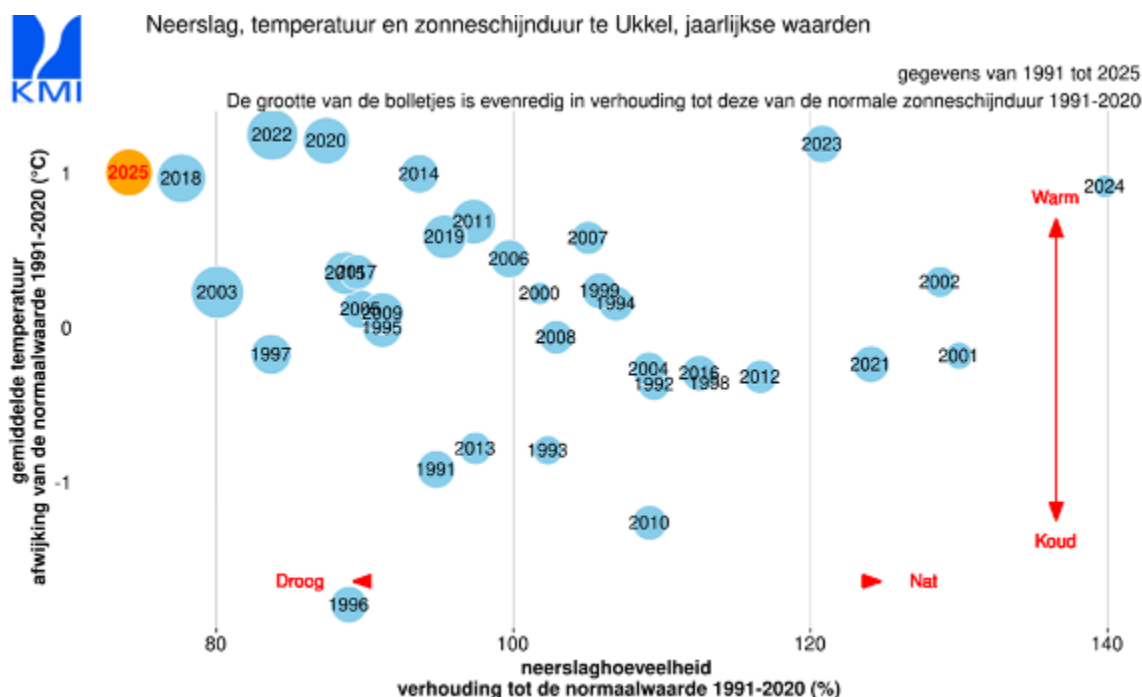
Volgens het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) werd het jaar 2025 gekenmerkt door:

- Hoge temperaturen en werd 2025 het vierde warmste jaar op de wereldschaal sinds 1833. De gemiddelde jaartemperatuur in Ukkel bedroeg 12,0 °C, wat hoger is dan de normale waarde van 11,0 °C. Met uitzondering van de maand januari lag de gemiddelde maandtemperatuur het hele jaar door boven de normale waarden. Ook de gemiddelde minimum- en maximumtemperatuur lagen een stuk hoger dan normaal en komen bovenaan in de rangschikking terecht.
- Een sterke afname van de neerslag in vergelijking met 2024, het natste jaar ooit gemeten. In 2025 bedroeg de jaarlijkse neerslagsom 620,6 mm, aanzienlijk lager dan de normale waarde van 837,3 mm, gespreid over 145 neerslagdagen, tegenover een normaal van 189,8 dagen.
- De jaarlijkse zonneshijnduur bedroeg 1841 uur en 4 minuten, tegenover een normale waarde van 1603 uur en 42 minuten. Daarmee was 2025 het vierde zonnigste jaar binnen de huidige referentieperiode en stond het in sterk contrast met 2024.

De winter 2024–2025 was de achtste opeenvolgende winter met neerslag boven de normale waarden. De totale winterneerslag bedroeg 278,3 mm, tegenover een normale waarde van 228,6 mm, gespreid over 50 neerslagdagen (normaal: 55,2 dagen). De zonneshijnduur was duidelijk ondermaats, met ruim 143 uur tegenover een normale waarde van 180 uur. Vooral de maand januari viel op door uitzonderlijk hoge neerslaghoeveelheden, met een maandsom van 153,8 mm, dubbel als normaal.

De lente was uitzonderlijk zonnig en droog, met een totale zonneshijnduur van 688 uur en 35 minuten (normaal: 495 uur en 19 minuten). De neerslag vertoonde gedurende het hele seizoen een sterk tekort, met in maart 7,8 mm (normaal: 59,3 mm), in april 20,0 mm (normaal: 46,7 mm) en in mei 26,6 mm (normaal: 59,7 mm), wat het zeer droge karakter van de lente bevestigt. De temperaturen lagen eveneens boven het normaal, met een gemiddelde seizoentemperatuur van 11,8 °C (normaal: 10,5 °C) en een gemiddelde maximumtemperatuur van 16,9 °C (normaal: 14,7 °C), waardoor deze lente behoort tot de warmste ooit.

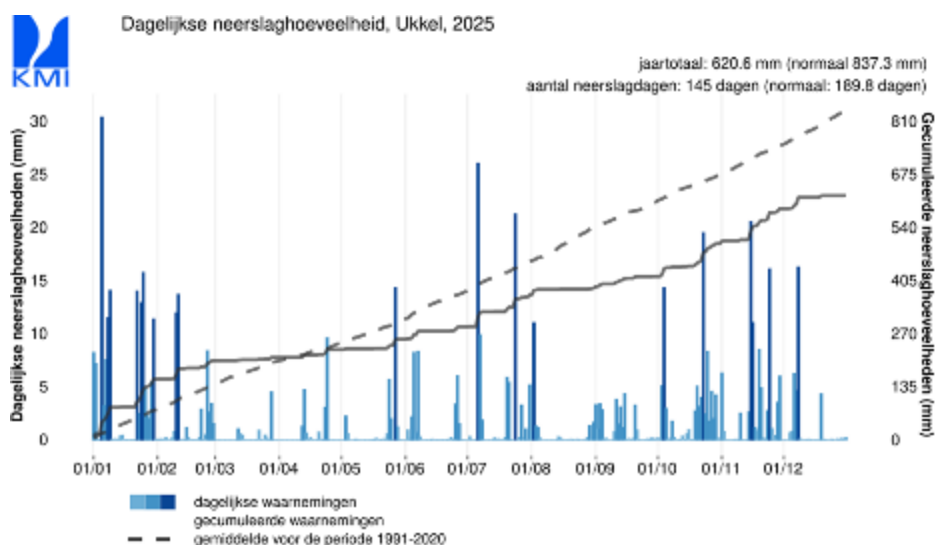
De zomer van 2025 was zeer droog, met een totale neerslaghoeveelheid van 130,0 mm in Ukkel (normaal: 234,2 mm). De temperaturen lagen duidelijk boven de normale waarden, met een gemiddelde seizoentemperatuur van 19,3 °C (normaal: 17,9 °C) en twee officiële hitte-

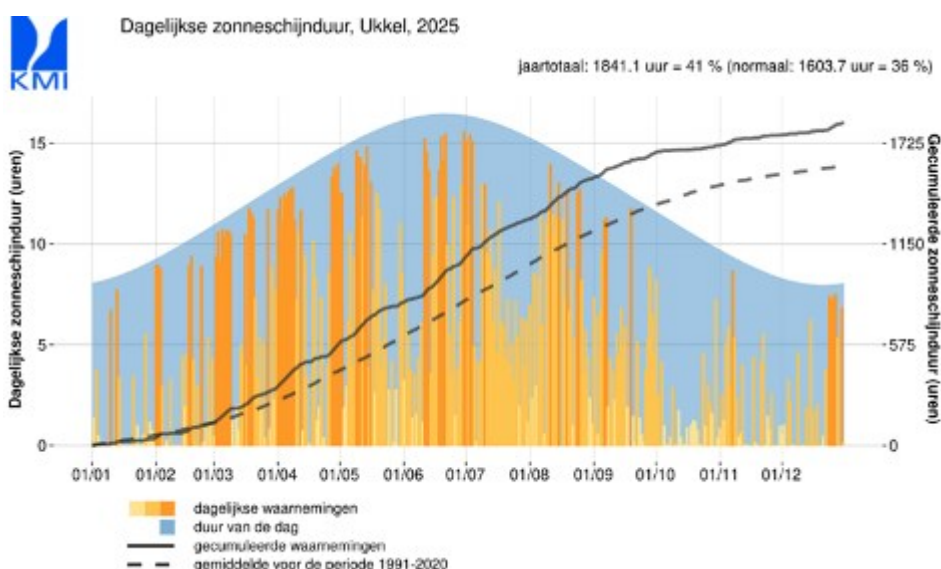
Positie van het jaar 2025 in termen van neerslag, temperatuur en zonneshijnduur in Ukkel (bron KMI)

golven. Ook de zonneschijnduur was hoger dan normaal, wat het uitzonderlijke warme karakter van dit seizoen versterkte.

De herfst van 2025 was zeer somber maar warmer dan normaal, met een gemiddelde temperatuur van 12,0 °C (tegenover 11,2 °C normaal). Zowel de maximum- als minimumtemperaturen lagen boven het gemiddelde met extremen van -11,5 °C tot 32,1 °C. De neerslaghoeveelheid was licht lager dan normaal, met 201,9 mm tegenover een normale waarde van 209,3 mm. Daarbij was september droog, terwijl oktober en november natter verliepen.

Dagelijkse neerslaghoeveelheden in Ukkel tijdens 2025 (KMI)

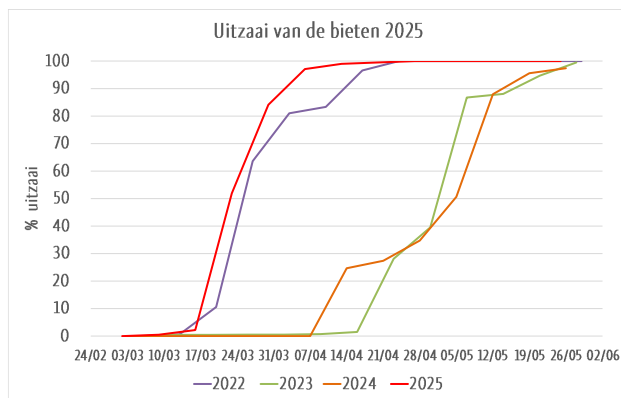
Dagelijkse zonneschijnduur in 2025 (KMI)

Periode	Opmerkingen (Ukkel)
Januari	Zeer natte en sombere maand, met recordneerslag van 153,8 mm (ruim boven de normale waarde).
Februari	Droge en vrij zonnige maand met neerslag onder de normale waarden.
Maart	Zeer droge en zeer zonnige maand, met slechts 7,8 mm neerslag (groot tekort) en veel zonuren.
April	Warme, droge en zonnige maand, met lage neerslaghoeveelheden (20 mm).
Mei	Droge en zonnige maand, met neerslag ruim onder de normale waarde (26,6 mm).
Juni	Over het algemeen nog een warme en droge maand, na een zeer droge lente en een droge start van de zomer.
Juli	Maand rond de normale waarden, licht zonnig met iets hogere temperaturen dan gemiddeld en neerslag dicht bij de normale waarden.
Augustus	Zeer droge en vrij warme maand, met zeer weinig neerslag (17,8 mm), het tweede laagste niveau binnen de referentieperiode.
September	Vrij normale maand, maar met veel onweersdagen (13 dagen).
Oktober	Zeer sombere maand, met licht hogere neerslaghoeveelheden en gemiddelde temperaturen.
November	Natte en contrastrijke maand, met een warm begin gevolgd door koeler weer.
December	Zeer zachte, droge en zonnige maand, met neerslag ver onder de normale waarden en temperaturen duidelijk boven normaal.

Zaai en ontwikkeling

De wintermaanden voorafgaand aan het teeltseizoen 2025 werden gekenmerkt door natte omstandigheden, met in totaal 46 vorstdagen. Deze combinatie had een merkbare invloed op de bodemstructuur en in veel gevallen ook op de bewerkbaarheid van de bodems in het vroege voorjaar.

In tegenstelling tot 2024, waarin het zaaien vaak moest gebeuren tussen regenbuien door, konden landbouwers in 2025 vroeg en vrijwel ononderbroken zaaien. Het zachte voorjaar maakte het mogelijk om reeds begin maart te starten met de zaai. Tussen 3 en 9 maart werden er reeds meer dan 200 hectaren gezaaid. De gemiddelde zaaidatum (datum waarop 50 procent van de bieten gezaaid zijn) lag op 22 maart, dus duidelijk vroeger dan de twee jaren voordien. Tegen eind maart

was naar schatting al ongeveer 90% van de percelen ingezaaid.

De beperkte neerslag tijdens deze periode zorgde wel voor een moeilijker opkomst op sommige percelen, wat leidde tot tweewassigheid bij de bieten. Dit bemoeilijkte later zowel de plaag- als onkruidbestrijding.

Op percelen waar het zaad op een goede zaaidiepte werd gelegd en aangedrukt, was de opkomst uniform. In grof klaargelegde grond of bij ondiepe zaai, bleven de kiemplantjes vaak op zich wachten. Hier be-

Tweewassigheid als resultaat van het droge voorjaar met gevolgen voor de plaag- en onkruidbestrijding.

stond de kans dat de zaden ten prooi vielen aan bosmuizen.

Tegelijk zorgden de hoge temperaturen en het grote aantal zonuren voor een bijzonder gunstig groeiseizoen. De fotosynthese draaide op volle capaciteit, wat resulteerde in zeer sterke wortelontwikkeling en hoge opbrengsten, met recordwortelgewichten en suikergehaltes als gevolg.

Tijdens de zomermaanden zorgde het warme weer, afgewisseld met sporadische neerslag, voor een hoge ziektedruk in de suikerbieten. Cercospora werd op bijna alle percelen vastgesteld en ook roest kwam frequent voor. Dankzij tijdige en aangepaste behandelingen kon de schade doorgaans binnen de perken worden gehouden. Vanaf eind augustus begon de aanhoudende droogte echter ook zichtbaar impact

Op lichte gronden zien de bieten af van de uitzonderlijk droge zomer.

te hebben op het gewas. Vooral op percelen met een lichte bodemtextuur trad verwelking van het loof op.

Naast bladziekten werden in 2025 ook fysiologische problemen zoals boorgebrek vastgesteld. De suikerbiet is een plant die uitermate gevoelig is voor boorgebrek, vooral bij droog klimaat of op percelen met een hoge pH. Een boortekort heeft als gevolg dat de hartbladeren klein blijven en zwart worden. Daarna dringt de verrotting door tot in de kop van de biet.

Ten slotte werd in 2025 ook aanzienlijke wildschade, met name door

hazen, gemeld. Droge omstandigheden lokten deze dieren naar de sappige jonge bietenplanten. De aanhoudende droogte maakte van 2025 een uitzonderlijk uitdagend teeltjaar, waarin bietenplanten gedurende het volledige groeiseizoen onder waterstress hebben geleden.

Plagen

De eerste groene bladluizen (waaronder *Myzus persicae*) werden waargenomen in de eerste week van april. Reeds een week later werd op verschillende percelen de eerste behandelingsdrempel bereikt. In vergelijking met het natte teeltjaar 2024, traden groene bladluizen vroeger en in duidelijk grotere aantallen op. Het droge voorjaar, gecombineerd met een vroege zaai, bood gunstige omstandigheden voor een snelle vestiging en populatie-opbouw in de teelt.

Naast groene bladluizen waren in 2025 ook zwarte bonenluizen (*Aphis fabae*) opvallend aanwezig. Deze werden reeds midden april in kleine kolonies waargenomen, maar ontwikkelden zich tot grote populaties. Zwarte bonenluizen veroorzaken voornamelijk zuigschade, wat leidt tot misvormde en opgekrulde bladeren. Daarnaast kunnen zij het sterk vergelingsziekte (BYV, een type vergelingsziektevirus) overdragen. Deze overdracht is echter beperkt omdat ze veel minder mobiel zijn

dan groene perzikluizen en vooral van plant tot plant binnen het perceel gaan.

De groene bladluizen spelen echter de belangrijkste rol in de verspreiding van vergelingsziekte. Zij zijn efficiënte vectoren van verschillende virustypes (BYV, BMYV en BChV) en zorgen in de eerste plaats voor de introductie en snelle verspreiding van de ziekte binnen het veld. De hogere bladluisdruk in 2025 weerspiegelde zich dan ook in een bredere en intensere verspreiding van vergelingsziekte in vergelijking met 2024.

Vanaf 15 mei werd de eerste behandelingsdrempel voor bladluizen reeds bereikt op ongeveer een derde van de waarnemingsvelden. In 2024 werd rond deze periode dezelfde drempel bereikt voor slechts een handvol percelen.

In 2025 werden ook talrijke nuttige insecten waargenomen, waaronder lieveheersbeestjes, gaasvliegen en zweefvliegen, wat wijst op een aanwezige natuurlijke regulatie. Het was dus voor zowel plant als insect een zeer gunstig seizoen.

Naast bladluizen werden begin april 2025 ook schade door aardvlooien gemeld en doken ondergrondse springstaarten op. Verder werden in de

De rupsen van de bietenmot mineren in bladstelen en in de bietenkop, wat verrotting kan veroorzaken. Foto linksonder: De rupsen zijn bleek tot grijskleurig in jong stadium. Foto rechtsonder: De rupsen worden rooskleurig in het laatste larvenstadium.

Kolonies zwarte bonenluizen floreerden in de mooie maanden mei en juni in 2025.

loop van het seizoen schildpadtorren, ritnaalden en rupsen waargenomen.

Vergelingsziekte trad in 2025 redelijk laat op in bijna alle regio's, maar nog meer uitgesproken in de kuststreek. Ook velden waar in het voorjaar pyrethroiden werden ingezet in de jonge bieten vertoonden, ook na efficiënte bladluisbestrijding, een verhoogd aantal haarden met vergelingsziekte.

In augustus zorgde het aanhoudend warme en droge weer voor een verhoogde aanwezigheid van bietenmotrupsen, die schade aan koppen en bladstelen veroorzaken. Deze relatief nieuwe plaag, afkomstig uit warmere regio's en snel noordwaarts oprukkend, heeft zich al goed gevestigd in onze regio maar gelukkig blijft de impact beperkt.

Het schadebeeld vertoont gelijkenissen met boorgebrek. De rupsen maken mineergangen in bladstelen en soms gaan ze door tot in de bietenkop want verrotting kan veroorzaken. De larven zijn in een jong stadium bleek tot grijs, in de laatste larvenfase worden ze rooskleurig. De economische schade blijft gelukkig beperkt.

Onkruidbestrijding: het ene jaar is het andere niet!

Het jaar 2025 werd gekenmerkt door uitzonderlijk droge weersomstandigheden in heel België. Deze situatie had een grote invloed op de onkruidbestrijding in suikerbieten, zowel wat betreft chemische als mechanische strategieën.

Dankzij goed berijdbare bodems en gunstige omstandigheden voor de zaai- en zaaiwerkzaamheden konden de zaaiwerkzaamheden zeer vroeg in het voorjaar starten, in sommige regio's reeds vanaf half maart. In verschillende gevallen werd een voor-opkomst behandeling aanbevolen, vooral in percelen die gekenmerkt worden door een hoge onkruiddruk. Het daaropvolgende gebrek aan neerslag heeft de werking van deze behandelingen echter vaak beperkt, doordat bodemherbiciden vaak onvoldoende bodemvocht ter beschikking hadden om optimaal te kunnen werken.

Een bijkomend gevolg van de droge periode na de zaai was een ongelijkmatige en soms onvolledige opkomst. Deze gespreide opkomst of tweewassigheid bemoeilijkt de strategie voor na-opkomst onkruidbe-

strijding, omdat telers de doseringen en het tijdstip van de behandelingen moesten aanpassen om pas gekiemde bieten te beschermen en tegelijk een voldoende bestrijding van reeds aanwezige onkruiden te verzekeren.

Door sterk afgeharde onkruiden was het van groot belang om kort op de bal te spelen en dus de intervallen kort genoeg te houden. In sommige gevallen waren extra behandelingen noodzakelijk om een geslaagde onkruidbestrijding te realiseren.

Tegelijk boden deze droge omstandigheden ook kansen voor mechanische onkruidbestrijding. Mechanische ingrepen konden onder goede omstandigheden worden uitgevoerd en vormden een waardevolle aanvulling op de chemische programma's.

Het droge voorjaar bood kansen voor de mechanische onkruidbestrijding.

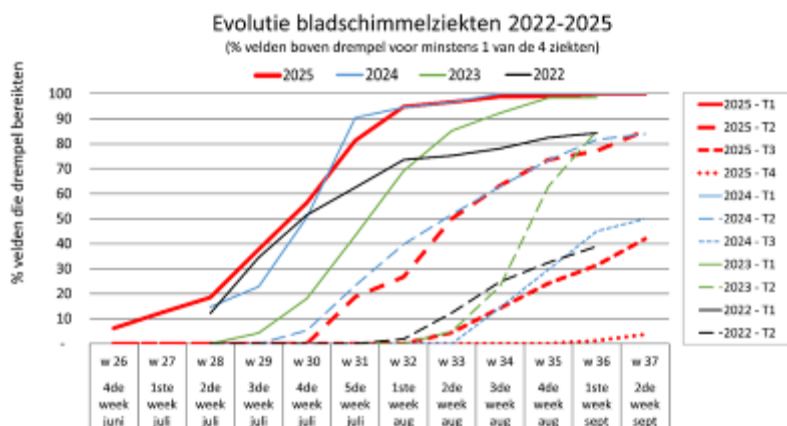
Bladschimmelziekten

De vroege uitzaai van de suikerbieten had in 2025 geleid tot een eerder rijensluiting dan gemiddeld over de jaren heen. Bijgevolg was het al vanaf de tweede helft van juni opletten geblazen voor de ontwikkeling van bladziekten. Bijgevoegde figuur toont de evolutie van het overschrijden van de behandelingsdrempel (voor minstens 1 bladziekte) van de afgelopen vier jaren. Zo bleek dat in de laatste week van juni in 6% van de geobserveerde percelen de eerste behandelingsdrempel al bereikt werd. In deze gevallen ging het om de eerste symptomen van Cercospora.

De allereerste behandeling in het waarschuwingsnetwerk werd uitgevoerd op 25 juni, 2 weken eerder dan het jaar voordien. De vroege aanwezigheid van Cercospora in 2025 was onder meer te wijten aan de grote hoeveelheid inoculum die in de bodem aanwezig bleef als gevolg van de zware Cercospora-druk in 2024.

Tegen eind juli had ruim 90% van de velden de drempel voor één of meerdere bladziekten overschreden. In 2023 was dit pas half augustus het geval. In juli 2025 nam het aantal velden dat de eerste drempel bereikte iets langzamer toe dan in 2024, toen dit aantal op twee weken tijd een explosieve stijging van 70% kende.

De zeer regelmatige neerslag in dat jaar zorgde wellicht voor gunstige-

Percentage waarnemingsvelden die de eerste behandelingsdrempel bereikt hebben voor minstens een van de bladziekten in 2025 (rode volle lijn), de tweede maal (rode onderbroken lijn), de derde maal de drempel bereikt hebben (tweede rode onderbroken lijn) en een vierde maal (rode stippellijn). De jaren 2024, 2023 en 2022 worden ook weergegeven

re omstandigheden voor de uitbreiding van *Cercospora*. Toch lag de mediaan van de eerste fungicidebehandeling afgelopen jaar op 15 juli, terwijl dit in 2024 pas 29 juli was. Dit toont aan dat er in 2025, mede door een grotere bewustwording van het belang van een tijdige behandeling, sneller werd gehandeld na het opmerken van de eerste symptomen.

Wat het bereiken van de tweede behandelingsdrempel betreft, kon de laatste 2 jaar min of meer dezelfde trend worden vastgesteld. Toch werd ook de tweede behandeling in 2025 gemiddeld genomen eerder in het seizoen uitgevoerd dan in 2024. Afgelopen jaar werd immers de helft van het aantal velden al voor een tweede keer behandeld op 7 augustus, terwijl dit in 2024 en 2023 nog respectievelijk 2 en 3 weken later het geval was.

Op de percelen waar laat gerooid zou worden en een ras ingezaaid werd zonder hoge tolerantie tegen *Cercospora*, werd vaak nog de keuze gemaakt om een derde (en zelfs vierde in beperkte mate) behandeling uit te voeren. Al werd in 60% van de opgevolgde percelen geen derde drempel bereikt in de tweede week van september.

Net als de 2 jaren voordien, was ook in 2025 *Cercospora* de dominante bladziekte in suikerbieten. Daarnaast werd er echter ook roest vastge-

Lokaal kende roest een sterke verspreiding in het perceel.

steld in bepaalde regio's in België, regelmatig in dergelijke mate dat een behandeling aanbevolen werd. Witziekte en *Ramularia* werden slechts incidenteel waargenomen in 2025 en vormden dus geen probleem op vlak van beheersing.

Samenvattend kan er gesteld worden dat er in 2025 een vroege aantasting van *Cercospora* opgemerkt kon worden in sommige velden of regio's. Toch zette deze aantasting zich in de zomermaanden niet verder in een explosieve, maar eerder slechts een geleidelijke toename van het aantal percelen dat een behandelingsdrempel bereikte.

Door de (lokaal) droge omstandigheden in de zomer van 2025 en de toegenomen alertheid van landbouwers voor een tijdige behandeling, bleef de ontwikkeling van *Cercospora* (en andere bladziekten) op de meeste percelen onder controle.

Nematoden

De invloed van lichte nematodenbesmettingen kon dit jaar duidelijk gemeten worden. De voldoende natte omstandigheden met warme temperaturen vanaf de lente hebben zeker de groei van bieten bevorderd maar eveneens vroege aantastingen van het wortelstel. In velden met een heterogene opkomst (tweede opkomst pas in later april) werden de bieten in een zeer jong stadium besmet. Witte cysten konden reeds in juni waargenomen worden

Valse meeldauw en wortelrot

Dit jaar opnieuw werden sommige velden door de schimmel *Peronospora farinosa* of valse meeldauw getroffen. Deze ontwikkelde zich vanaf de maand mei maar bleef sterk aanwezig tot de oogst. Typische symptomen zijn het krullen van de hartbladeren, met mogelijke necrose, en in gunstige omstandigheden van luchtvochtigheid een blauw-grijze pluïsvorming

Typische schimmelontwikkeling en bladmisvorming bij een aantasting door valse meeldauw.

Rhizoctonia bruinwortelrot werd in meerder percelen gemeld maar de aantastingen waren overwegend lichter dan de voorgaande jaren. Ook werd violetrot opgemerkt.

In 2025 werden weer enkele percelen met een verdacht intern wortelrot vastgesteld, meer specifiek op het ras Smart Liesa Kws. De bruine verrotting van de wortel neemt typisch plaats tussen de vaatbundels. In vele gevallen is er geen contact tussen de interne verrotting en de buitenste wortelhuid.

Specifiek onderzoek werd uitgevoerd op deze bieten, er werd in sommige gevallen *Fusarium oxysporum* geïsoleerd, alhoewel niet uit elke aangetaste biet. Om dat hiervoor nog geen duidelijke antwoorden voor zijn ontvangen kan ook de hypothese voor een verlaagde herbicidetolerantie gelegd worden. De aangetaste bieten vertoonden een suikerhalte van 14°S (18,7 voor de gezonde bieten), een hoger natrium gehalte en zeer hoog glucose gehalten.

Nieuwe ziekten en plagen ?

De aanwezigheid van de glasvleugelcicade *Pentastiridius leporinus*, overdrager van SBR 'Syndrome basses richesses' of RTD 'Rubbery Taproot Disease' werd in 2025 over het land eveneens gemonitord.

Twee plakkerige vangplaten werden in 16 bietenpercelen uitgezet en wekelijks tussen midden mei en juli gemonitord. Op een van deze velden werd 1 exemplaar van de glasvleugelcicade in het zuiden van het land gevangen. Omdat de morfologische identificatie van deze soort niet eenvoudig is voor niet-specialisten werd de identificatie van de cicade in het laboratorium van het KBIVB via moleculaire technieken bevestigd. Het infectiepotentieel van de cicade werd eveneens gecontroleerd, en gelukkig was de cicade niet drager van SBR of van RTD.

Tijdens het oogstseizoen werden ook 22 bietenvelden in het Westen en Zuiden van het land gemonitord op de aanwezigheid van symptomatische bieten (vergeelde bladeren, kleine misvormde kroonbladeren etc.). Alle bemonsterde bieten waren negatief voor beide ziekten.

Oogst en rendement

Staalnamen uitgevoerd door de suikerindustrie tijdens de maand augustus toonden reeds aan dat de opbrengstverwachtingen hoog zouden zijn. Zowel suikergehalte als tonnage was reeds hoog. Bladmassa was daarentegen lager dan vroegere jaren.

De oogstcampagne startte in 2025 rond midden september in goede omstandigheden. De campagne kende weinig 'moeilijke dagen' waardoor de bieten steeds op tijd konden gerooïd worden. De neerslaghoeveelheid was beperkt en de bieten konden dus droog en proper in de hoop gerooïd worden.

Het klimaat kende een eerste daling van de temperaturen rond 21 november, maar goed afgedekte bietenhoppen met een Toptex zeil waren voldoende beschermd. Rond Kertsmis kenden we een tweede en strengere vorstperiode van meerdere dagen met nachttemperaturen soms onder -5°C. Een extra-afdekking werd, gezien de aanhoudende koude en redelijk korte bewaartijd, niet meer aanbevolen.. Sneeuw bedekte de bietenhoppen om deze koel en droog te bewaren ...

In 2024 werden lage tot zeer lage suikergehalten vanaf het begin van het oogstseizoen gemeten. Dit is een heel andere situatie in 2025, met suikerhalten gemiddeld boven 18 % suiker, en soms velden boven 20 % suiker of hoger.

De leveringscampagnes eindigden bij Iscal rond 16 januari, op 22 januari bij de Tiense.

De gemiddelde opbrengsten van het bietenjaar 2025 zijn een nieuw record en liggen nationaal rond 97 ton netto bieten met 18,2 % Suiker (±99 ton à 18,3 %S voor Tiense en ±92,5 ton aan 18,1%S bij Iscal).

